

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування**

Кафедра публічного управління та адміністрування

ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

*Методичні рекомендації для підготовки фахівців за
ступенем вищої освіти "Магістр" за спеціальністю
"Публічне управління та адміністрування"*

Київ – 2018

УДК 35.071.2(076)

О 75

Рекомендовано до друку Вченою радою Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського, протокол № 4 від 20 грудня 2018 р.

Укладачі:

В. Г. Горник, доктор наук з державного управління, доцент, директор Навчально-наукового інституту управління, економіки та природокористування Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського;

С. О. Кравченко, доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського;

В. В. Шпачук, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного управління та адміністрування Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського.

Рецензенти:

Т. М. Безверхнюк, доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри проектного менеджменту Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України;

О. В. Червякова, доктор наук з державного управління, доцент, головний науковий співробітник Інституту законодавства Верховної Ради України.

О 75

Основи публічного управління : метод. рек. для підготовки фахівців за ступенем вищої освіти "Магістр" за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування" / уклад. : В. Г. Горник, С. О. Кравченко, В. В. Шпачук. – К. : УкрСІЧ, 2018. – 35 с.

У методичних рекомендаціях наведено програму і тематичний план навчальної дисципліни "Основи публічного управління", форми контролю слухачів, вимоги, питання для обговорення, тематика і рекомендовані джерела для підготовки до семінарських занять та виконання творчих робіт. Відображений короткий зміст лекційного матеріалу розділів відповідної дисципліни.

УДК 35.071.2(076)

© В. Г. Горник, С. О. Кравченко,
В. В. Шпачук, укладання, 2018

© Вид-во "УкрСІЧ", 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
ФОРМИ КОНТРОЛЮ	8
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК СИСТЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ	9
РОЗДІЛ 2. БАЗОВІ ЗАКОНИ, ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	14
РОЗДІЛ 3. УКРАЇНСЬКА МОДЕЛЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	18
РОЗДІЛ 4. ЦІЛІ, ФУНКЦІЇ ТА МЕТОДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	22
ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ТВОРЧОЇ РОБОТИ	27
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	28
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	31

ВСТУП

Актуальність вивчення дисципліни

- Нині в Україні досить активно відбувається зміна теоретичних уявлень про зміст та структуру управління суспільними процесами, переосмислення ролі та місця держави в ньому. Йдеться не просто про "осучаснення" термінології відповідно до євроінтеграційного вектору розвитку нашої держави, хоча цей кон'юнктурний компонент також проглядається, а про запровадження нового концептуального та ідеологічного бачення. Воно передбачає, що органи державної влади, органи місцевого самоврядування та інші суспільні суб'єкти управління розглядаються не відокремлено, а як єдина система публічного управління. Крім того, в цій системі державні інститути не займають домінуючого становища, а співпрацюють на засадах партнерства з іншими суспільними суб'єктами.
- У цьому зв'язку оволодіння теоретичними основами публічного управління набуває особливо важливого значення, оскільки його механізми і технології не можуть бути дієвим та ефективним без розуміння і практичного врахування управлінських закономірностей, дотримання сформульованих на їх основі принципів, використання відповідних підходів, моделей, методів та ін. Враховуючи це, дисципліна "Основи публічного управління" орієнтована на формування базових теоретичних знань у галузі публічного управління, надання вмінь та навичок практичного застосування цих знань.
- Дисципліна входить до циклу дисциплін, що формують фахові (спеціальні) компетентності, освітньо-професійних програм підготовки магістрів за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування".

Метою викладання навчальної дисципліни "Основи публічного управління" є формування у студентів знань теоретичних основ публічного управління, вмінь та навичок використовувати ці знання у практичній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни "Основи публічного управління" є надати систематизовані знання щодо основних теоретичних понять у сфері публічного управління, його структури як системи діяльності, суб'єктів, об'єктів, цілей, результатів, процесів та засобів публічного управління, його специфіки в Україні, сформувати уміння та навички дотримуватися і враховувати у практиці закони, закономірності та принципи публічного управління, ставити цілі, моделювати системи органів та процеси на різних рівнях та у різних галузях публічного управління, обирати і застосовувати ефективні методи публічного управління.

Результати навчання

Після вивчення дисципліни слухачі повинні:

знати:

- сутність, основні теоретичні поняття у сфері публічного управління, його суспільне призначення;
- структуру та суб'єктний склад системи органів публічного управління;
- поняття, особливості та типологію об'єктів публічного управління;
- базові теоретичні положення щодо публічного управління;
- специфіку системи публічного управління в Україні;
- поняття та класифікацію цілей публічного управління, методологічні засади їх постановки;
- підходи та моделі відображення процесів публічного управління, зміст основних управлінських функцій;
- сутність, основні різновиди та специфіку застосування методів публічного управління;

вміти:

- практично враховувати закони і закономірності, застосовувати принципи публічного управління;
- ставити суспільно ефективні цілі публічного управління;
- визначати та враховувати специфіку об'єктів публічного управління при прийнятті управлінських рішень;
- аналізувати систему органів публічного управління в Україні, виявляти її недоліки та розробляти рекомендації щодо їх усунення;
- моделювати управлінські процеси на різних рівнях та у різних галузях публічного управління, розробляти рекомендації щодо удосконалення реалізації управлінських функцій;
- обирати і застосовувати ефективні методи публічного управління.

Навчальна стратегія дисципліни

Досягнення результатів навчання здійснюється шляхом:

- *проведення лекцій* для надання слухачам необхідних знань;
- *самостійного навчання слухачів* на основі розроблених для дисципліни навчально-методичних матеріалів;
- *участі слухачів у семінарських заняттях* з метою розвитку критичного мислення, формування та розвитку здатності практично враховувати і використовувати закономірності, принципи, підходи та моделі публічного управління;
- *виконання і презентації індивідуальних завдань* у вигляді творчих робіт до розділів дисципліни;
- *проведення екзамену* для підсумкового контролю засвоєння знань.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК СИСТЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1.1. Поняття, система та суспільне призначення публічного управління

Тема 1.2. Держава як суб'єкт публічного управління: загальна характеристика

Тема 1.3. Місцеве самоврядування в системі публічного управління

Тема 1.4. Поняття об'єктів публічного управління

РОЗДІЛ 2. БАЗОВІ ЗАКОНИ, ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Тема 2.1. Закони та закономірності публічного управління

Тема 2.2. Базові принципи публічного управління

РОЗДІЛ 3. УКРАЇНСЬКА МОДЕЛЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Тема 3.1. Система органів державного управління в Україні

Тема 3.2. Система органів місцевого самоврядування в Україні

РОЗДІЛ 4. ЦІЛІ, ФУНКЦІЇ ТА МЕТОДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Тема 4.1. Цілі публічного управління

Тема 4.2. Процес публічного управління як послідовність реалізації управлінських функцій

Тема 4.3. Поняття та характеристика методів публічного управління

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	всього	у тому числі				всього	у тому числі			
		л	п	сем.	с. р.		л	п	сем.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Сутність і структура публічного управління як системи діяльності										
Тема 1.1. Поняття, система та суспільне призначення публічного управління	12	2		2	8	12	2			10
Тема 1.2. Держава як суб'єкт публічного управління: загальна характеристика	14	2		4	8	14			2	12
Тема 1.3. Місцеве самоврядування в системі публічного управління	12	2			10	12				12
Тема 1.4. Поняття об'єктів публічного управління	12	2		2	8	12	2			10
Разом за розділом 1	50	8		8	34	50	4		2	44
Розділ 2. Базові закони, закономірності та принципи публічного управління										
Тема 2.1. Закони та закономірності публічного управління	14	2		2	10	14	2			12
Тема 2.2. Базові принципи публічного управління	16	2		4	10	16			2	14
Разом за розділом 2	30	4		6	20	30	2		2	26
Розділ 3. Українська модель публічного управління										
Тема 3.1. Система органів державного управління в Україні	16	4		4	8	16			2	14
Тема 3.2. Система органів місцевого самоврядування в Україні	14	2			12	14	2			12
Разом за розділом 3	30	6		4	20	30	2		2	26
Розділ 4. Цілі, функції та методи публічного управління										
Тема 4.1. Цілі публічного управління	12	2			10	12	2			10
Тема 4.2. Процес публічного управління як послідовність реалізації управлінських функцій	14	2		4	8	14			2	12
Тема 4.3. Поняття та характеристика методів публічного управління	14	2		2	10	14	2			12
Разом за розділом 4	40	6		6	28	40	4		2	34
Усього годин	150	24		24	102	150	12		8	130

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Навчальні результати слухачів у межах дисципліни оцінюються на основі:

- виконання і презентації творчих робіт;
- участі у семінарських заняттях;
- підсумкового контролю засвоєння знань у вигляді екзамену.

Максимальна кількість балів за вивчення дисципліни – 100.

Розподіл балів для денної форми навчання

Поточний контроль											Підсумковий контроль	Сума	
Розділ 1			Розділ 2			Розділ 3		Розділ 4					
C1.1	C1.2	C1.4	TP1	C2.1	C2.2	TP2	C3.1	TP3	C4.2	C4.3	TP4	40	100
4	4	4	7	4	4	7	4	7	4	4	7		

C1.1, ... C4.3 – семінарські заняття до тем розділів

TP1, TP2, ... TP4 – творчі роботи до розділів

Розподіл балів для заочної форми навчання

Поточний контроль								Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Розділ 3		Розділ 4			
C1.2	TP1	C2.2	TP2	C3.1	TP3	C4.2	TP4	40	100
5	10	5	10	5	10	5	10		

C1.2, ... C4.2 – семінарські заняття до тем розділів

TP1, TP2, ... TP4 – творчі роботи до розділів

РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК СИСТЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета: Сформувати у слухачів:

- наукове розуміння сутності та структури публічного управління як системи діяльності;
- систематизовані знання про державу та систему місцевого самоврядування як загальні суб'єкти публічного управління;
- уявлення про сфери та галузі суспільної діяльності як об'єкти публічного управління;
- вміння і навички аналізувати характеристики суб'єктів та об'єктів публічного управління на практичних прикладах.

Короткий зміст лекційного матеріалу розділу.

Поняття суспільства та його секторів. Поняття суспільного управління та пов'язані поняття – влада, вплив, організація. Специфіка організацій у сучасному суспільстві. Поняття публічного управління та пов'язані поняття – публічна влада, орган публічної влади, публічне адміністрування. Суспільне призначення публічного управління, його реалізація через суспільно необхідні завдання. Сутність ефективності та результативності публічного управління, можливості їх оцінювання на практиці. Сутність системності публічного управління. Структура публічного управління як системи діяльності. Поняття держави як загального суб'єкта управління. Поняття форми держави та її основні складові. Поняття форми державного правління та її основні різновиди. Принцип поділу влади. Монархія та республіка: загальна характеристика. Абсолютна і обмежена монархія. Характерні риси президентської та парламентської форми державного правління. Особливості форми державного правління в Україні. Поняття форми державного устрою та його основні різновиди. Централізовані, децентралізовані та регіоналізовані унітарні держави. Загальна характеристика федеративної держави. Особливості форми державного устрою в Україні. Поняття політичного режиму та його основні різновиди. Авторитарний і тоталітарний політичний режим: порівняльна характеристика. Теоретичне розуміння демократичного режиму. Основні практичні моделі демократії. Особливості політичного режиму в Україні. Поняття місцевого самоврядування. Основні теоретичні концепції місцевого самоврядування. Реалізація дуалістичної концепції місцевого самоврядування в Україні. Правова, організаційна і матеріально-фінансова самостійність місцевого самоврядування. Співвідношення та взаємозв'язок держави і місцевого самоврядування. Види суспільної діяльності як об'єкти публічного управління. Основні положення щодо розуміння сутності об'єктів публічного управління. Принцип пріоритетності об'єктів публічного управління перед його суб'єктами. Загальні типи об'єктів публічного управління відповідно до основних сфер суспільного життя. Основні рівні об'єктів публічного управління.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 1

Творча робота до розділу 1

Мета: формування систематизованих знань щодо сутності та структури публічного управління як системи діяльності, її суб'єктів та об'єктів, умінь аналізувати різні системні аспекти публічного управління.

Написання та оформлення творчої роботи: здійснюється за вимогами, що наведені у відповідному розділі методичних рекомендацій.

Рекомендовані теми творчих робіт до розділу 1

1. Публічне управління як різновид суспільного управління.
2. Основні форми владного впливу та їх реалізація в публічному управлінні.
3. Співвідношення та взаємозв'язок публічного управління та публічного адміністрування.
4. Проблеми оцінювання ефективності та результативного публічного управління.
5. Реалізація суспільного призначення публічного управління: стан та проблеми в Україні.
6. Публічна влада та публічне управління: співвідношення та взаємозв'язок.
7. Принцип поділу влади та особливості його реалізації в Україні.
8. Потреби та шляхи удосконалення форми державного правління в Україні.
9. Проблеми реформування адміністративно-територіального устрою України.
10. Федералізація України: за і проти.
11. Потреби та перспективи регіоналізації України.
12. Місцеве самоврядування в системі публічного управління України.
13. Перспективи децентралізації публічної влади в Україні.
14. Авторитарний та демократичний політичний режим: порівняльна характеристика.
15. Реалізація моделі дорадчої демократії в Україні: проблеми та перспективи.
16. Шляхи запровадження моделі партисипативної демократії в Україні.
17. Модель безпосередньої демократії в Україні: стан та потреби удосконалення.
18. Державницька та громадська концепція місцевого самоврядування: порівняльна характеристика.
19. Особливості публічного управління у конкретній сфері (галузі) суспільного життя (за вибором слухача).
20. Специфіка політичної сфери суспільства як об'єкта публічного управління.

Семінарське заняття до теми 1.1

"Поняття, система та суспільне призначення публічного управління"

Мета: розвиток умінь та навичок аналізувати характеристики публічного управління як системи діяльності, визначати проблеми реалізації його суспільного призначення, оцінювати суспільну ефективність і результативність публічного управління в Україні.

Питання для обговорення:

1. Сучасне суспільство та його секторна структура, типові організації, що належать до кожного з секторів суспільства.
2. Суспільне управління як спеціальна діяльність.
3. Поняття "влада", "вплив", "організація", специфіка організацій у сучасному суспільстві, основні форми владного впливу.
4. Поняття публічного управління та публічного адміністрування.
5. Публічна влада та органи публічної влади, їх приклади.
6. Суспільне призначення публічного управління.
7. Приклади реалізації суспільного призначення публічного управління через суспільно необхідні завдання.
8. Ефективність та результативність публічного управління: порівняльна характеристика, підходи до оцінювання.
9. Публічне управління як система діяльності.

Семінарське заняття до теми 1.2

"Держава як суб'єкт публічного управління: загальна характеристика"

Мета: розвиток умінь та навичок аналізувати загальні характеристики держави як суб'єкта публічного управління, виявляти проблеми та розробляти рекомендації щодо удосконалення форми державного правління, форми державного устрою та політичного режиму в Україні.

Питання для обговорення:

1. Держава як загальний суб'єкт управління: загальне розуміння.
2. Форма держави та її основні складові.
3. Форма державного правління та її основні різновиди.
4. Сутність принципу поділу влади.
5. Монархія: загальна характеристика та різновиди.
6. Президентська та парламентська республіка: порівняльний аналіз.
7. Характеристика форми державного правління в Україні.
8. Форма державного устрою та його основні різновиди.
9. Державний устрій України.
10. Співвідношення державного та адміністративно-територіального устрою.
11. Політичний режим та його основні різновиди.
12. Сутність авторитарного і тоталітарного політичного режиму.

13. Демократичний режим: теоретичне розуміння та практичні моделі.
14. Характеристика політичного режиму в Україні.

Семінарське заняття до теми 1.4 "Поняття об'єктів публічного управління"

Мета: розвиток умінь та навичок визначати і враховувати специфіку об'єктів публічного управління при прийнятті управлінських рішень.

Питання для обговорення:

1. Теоретичне розуміння об'єкта публічного управління.
2. Основні положення щодо розуміння сутності об'єктів публічного управління.
3. Співвідношення суб'єктів і об'єктів публічного управління.
4. Поділ об'єктів публічного управління за основними сферами суспільного життя.
5. Суспільні процеси, суспільні відносини та соціальні ролі як основні рівні об'єктів публічного управління.
6. Приклади об'єктів публічного управління відповідно до їх основних рівнів та суспільних сфер.

Джерела для обов'язкового вивчення:

1. Конспект лекцій з дисципліни "Основи публічного управління", розділ 1.
2. Методичні рекомендації з дисципліни "Основи публічного управління", розділ 1.

Рекомендовані додаткові джерела для вивчення:

1. Атаманчук Г. В. Теорія державного управління : учебник / Г. В. Атаманчук. – М. : Омега-Л, 2010. – 525 с.
2. Бакуменко В. Д. Теоретичні засади державного управління : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, Л. М. Усаченко, О. В. Червякова ; за заг. ред. Л. М. Усаченко. – К. : ТОВ "НВП "Інтерсервіс", 2013. – 174 с.
3. Громадянське суспільство в Україні: становлення та розвиток : навч. посіб. / кол. авт. : А. М. Михненко, С. О. Кравченко, І. В. Пантелейчук та ін. – К. : УкрСІЧ, 2015. – 347 с.
4. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) та ін. – К. : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 2012. – 564 с.
5. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1 : Теорія державного управління. – 2011. – 748 с.
6. Закон України "Про Кабінет Міністрів України" від 27 лют. 2014 р. № 794-VII // Голос України. – 2014. – 1 берез.

7. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР // Голос України. – 1997. – 12 черв.
8. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
9. Концептуальні засади суспільного розвитку: управлінський вимір : монографія / А. М. Михненко, С. О. Кравченко, І. В. Пантелейчук та ін. ; за ред. А. М. Михненка. – К. : УкрСІЧ, 2013. – 355 с.
10. Кравченко С. О. Теоретичні, організаційні та практичні засади державного управління (дистанційний курс) : навч.-метод. матеріали / С. О. Кравченко. – К. : НАДУ, 2015. – 52 с.
11. Лазор О. Д. Основи публічного управління та адміністрування : навч.-метод. посіб. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, І. Г. Юник. – К. : Ліра-К, 2018. – 268 с.
12. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, І. С. Бондар, В. Г. Горник, В. В. Шпачук. – К. : Ліра-К, 2016. – 256 с.
13. Понкин И. В. Теория публичного управления : учебник / И. В. Понкин. – М. : Буки Веди, 2017. – 728 с.
14. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Скидан О. В., Якобчук В. П., Дацій Н. В. та ін. ; за заг. ред. О. В. Скидана. – Ж. : ЖНАЕУ, 2017. – 705 с.
15. Цветков В. В. Демократія і державне управління: теорія, методологія, практика : монографія / В. В. Цветков. – К. : Юрид. думка, 2007. – 336 с.

РОЗДІЛ 2. БАЗОВІ ЗАКОНИ, ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Мета: Сформувані у слухачів:

- систематизовані знання базових законів, закономірностей та принципів публічного управління;
- вміння і навички враховувати та застосовувати ці закони, закономірності та принципи в управлінській практиці.

Короткий зміст лекційного матеріалу розділу.

Закон необхідної різноманітності та основні підходи до забезпечення необхідної різноманітності в публічному управлінні. Закон пропорційності суб'єкта і об'єкта управління. Закон поєднання централізації та децентралізації. Закономірність процесу управління. Закономірність цілісності системи та її прояви у публічному управлінні. Закономірність історичності у процесах публічного управління. Закономірність еквіфінальності для систем публічного управління. Закономірності стабільності системи та її прояви у публічному управлінні. Закономірність комунікативності для публічно-управлінських комунікацій. Принципи публічного управління як відображення управлінських закономірностей. Принцип об'єктивності публічного управління. Принцип випередження в управлінській діяльності. Принцип універсальності управління. Принцип зворотного зв'язку для публічно-управлінських комунікацій. Принцип ресурсозбереження в публічному управлінні. Принцип оптимальності управління. Принцип релевантності управлінської інформації. Принцип обмеження цілей публічного управління. Принцип Парето в управлінській діяльності. Принцип невизначеності в публічному управлінні. Принцип відповідності управлінських завдань та засобів їх вирішення. Принцип "стратегія визначає структуру". Базові принципи належного урядування.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 2

Творча робота до розділу 2

Мета: формування уявлень про базові закони, закономірності та принципи публічного управління, можливості й способи їх практичного врахування.

Написання та оформлення творчої роботи: здійснюється за вимогами, що наведені у відповідному розділі методичних рекомендацій.

Рекомендовані теми творчих робіт до розділу 2

1. Закон необхідної різноманітності та його врахування у практиці публічного управління в Україні.

2. Закон пропорційності суб'єкта і об'єкта управління та його врахування у вітчизняній практиці.
3. Закон поєднання централізації та децентралізації і його врахування у децентралізаційних процесах в Україні.
4. Закономірність процесу управління і її використання для аналізу процесів публічного управління.
5. Закономірність цілісності системи та її використання при побудові систем публічного управління.
6. Архетипний підхід як механізм використання закономірності історичності в публічному управлінні.
7. Закономірність еквіфінальності та її застосування для визначення стратегічних цілей публічного управління.
8. Врахування закономірності стабільності системи у процесах перебудови організаційних структур публічного управління.
9. Закономірність комунікативності як основа запровадження механізмів суспільно-владної взаємодії.
10. Принцип випередження у державному стратегічному плануванні.
11. Принцип універсальності управління: сутність та вимкористання у практиці публічного управління.
12. Реалізація принципу зворотного зв'язку в діяльності органів публічної влади.
13. Використання принципу оптимальності управління при розробці державних програм.
14. Врахування принципу релевантності інформації для інформаційного забезпечення органів публічної влади.
15. Застосування принципу обмеження цілей при розробці стратегічних документів у галузі публічного управління.
16. Врахування принципу ресурсозбереження у діяльності органів публічного управління.
17. Побудова систем моніторингу в публічному управлінні відповідно до принципу Парето.
18. Принцип невизначеності та його врахування у процесах прийняття рішень в публічному управлінні.
19. Принцип "стратегія визначає структуру" та його використання при формуванні структури органу публічного управління.
20. Стан та перспективи реалізації базового принципу належного урядування (за вибором слухача).

Семінарське заняття до теми 2.1 "Закони та закономірності публічного управління"

Мета: розвиток умінь та навичок аналізу практики врахування законів та закономірностей публічного управління на конкретних прикладах, розробки пропозицій щодо організації управлінської діяльності відповідно до цих

наукових положень.

Питання для обговорення:

1. Сутність закону необхідної різноманітності та способи його врахування в публічному управлінні.
2. Сутність закону пропорційності суб'єкта і об'єкта управління, способи його врахування в публічному управлінні.
3. Сутність закону поєднання централізації та децентралізації, способи його врахування в публічному управлінні.
4. Сутність закономірності процесу управління та способи її врахування в публічному управлінні.
5. Сутність закономірності еквіфінальності та способи її врахування в публічному управлінні.
6. Сутність закономірності комунікативності та способи її врахування в публічному управлінні.
7. Сутність закономірності цілісності та способи її врахування в публічному управлінні.
8. Сутність закономірності історичності та способи її врахування в публічному управлінні.
9. Сутність закономірності стабільності системи та способи її врахування в публічному управлінні.

Семінарське заняття до теми 2.2 "Базові принципи публічного управління"

Мета: розвиток умінь та навичок обирати та застосовувати базові принципи публічного управління у діяльності конкретних органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Питання для обговорення:

1. Сутність принципів об'єктивності, випередження та універсальності управління, приклади їх використання у публічному управлінні.
2. Сутність принципів зворотного зв'язку, оптимальності управління та ресурсозбереження, приклади їх використання у публічному управлінні.
3. Сутність принципів релевантності інформації, обмеження цілей та Парето, приклади їх використання у публічному управлінні.
4. Сутність принципів невизначеності, відповідності завдань та засобів їх вирішення, "стратегія визначає структуру", приклади їх використання у публічному управлінні.
5. Сутність базових принципів належного урядування: верховенство права, участь громадян, прозорість, приклади їх використання у публічному управлінні.
6. Сутність базових принципів належного урядування: чутливість, орієнтація на згоду, ефективність і результативність, приклади їх використання у публічному управлінні.

7. Сутність базових принципів належного урядування: справедливість, підзвітність, стратегічне бачення, приклади їх використання у публічному управлінні.

Джерела для обов'язкового вивчення:

1. Конспект лекцій з дисципліни "Основи публічного управління", розділ 2.
2. Методичні рекомендації з дисципліни "Основи публічного управління", розділ 2.

Рекомендовані додаткові джерела для вивчення:

1. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : учебник / Г. В. Атаманчук. – М. : Омега-Л, 2010. – 525 с.
2. Бакуменко В. Д. Державне управління : курс лекцій / В. Д. Бакуменко, Д. І. Дзвінчук, О. С. Поважний. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. – 536 с.
3. Бакуменко В. Д. Теоретичні засади державного управління : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, Л. М. Усаченко, О. В. Червякова ; за заг. ред. Л. М. Усаченко. – К. : ТОВ "НВП "Інтерсервіс", 2013. – 174 с.
4. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) та ін. – К. : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 2012. – 564 с.
5. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1 : Теорія державного управління. – 2011. – 748 с.
6. Кравченко С. О. Теоретичні, організаційні та практичні засади державного управління (дистанційний курс) : навч.-метод. матеріали / С. О. Кравченко. – К. : НАДУ, 2015. – 52 с.
7. Лазор О. Д. Основи публічного управління та адміністрування : навч.-метод. посіб. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, І. Г. Юник. – К. : Ліра-К, 2018. – 268 с.
8. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, І. С. Бондар, В. Г. Горник, В. В. Шпачук. – К. : Ліра-К, 2016. – 256 с.
9. Понкин И. В. Теория публичного управления : учебник / И. В. Понкин. – М. : Буки Веди, 2017. – 728 с.
10. Розвиток публічного управління в Україні: теоретичні, методологічні та практичні аспекти : монографія / кол. авт. : Горник В. Г., Кравченко С. О., Бакуменко В. Д. та ін.; за ред. Горника В. Г., Кравченка С. О. – К. : УкрСІЧ, 2018. – 354 с.

РОЗДІЛ 3. УКРАЇНСЬКА МОДЕЛЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Мета: Сформувати у слухачів:

- систематизовані знання про систему органів державного управління та систему органів місцевого самоврядування в Україні;
- уявлення про статус, спосіб формування, роль та функції різних органів державного управління та органів місцевого самоврядування в Українській моделі публічного управління;
- вміння і навички визначати проблеми та розробляти рекомендації щодо удосконалення організації державного управління та місцевого самоврядування в Україні.

Короткий зміст лекційного матеріалу розділу.

Загальна структура системи органів державного управління в Україні відповідно до принципу поділу влади та основних рівнів. Вищі органи державної влади України та їх роль у системі державного управління. Конституційний Суд України та Вищий адміністративний суд України в системі державного управління. Центральні органи виконавчої влади України як центральний рівень системи державного управління. Місцеві державні адміністрації України як головна складова територіального рівня системи державного управління. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади в системі державного управління. Територіальні органи адміністративного судочинства України у системі державного управління. Загальна структура системи органів місцевого самоврядування відповідно до адміністративно-територіального устрою України. Система органів місцевого самоврядування базового рівня в Україні. Система органів місцевого самоврядування обласного та районного рівнів в Україні.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 3

Творча робота до розділу 3

Мета: формування систематизованих знань про модель організації системи публічного управління в Україні, потреби та можливості її удосконалення.

Написання та оформлення творчої роботи: здійснюється за вимогами, що наведені у відповідному розділі методичних рекомендацій.

Рекомендовані теми творчих робіт до розділу 3

1. Проблеми функціонування інституту глави держави в системі публічного управління України.
2. Проблеми функціонування інституту парламенту в системі публічного управління України.

3. Взаємодія вищих органів державної влади у процесах публічного управління: стан та потреби удосконалення.
4. Реалізація функцій державного стратегічного планування в діяльності вищих органів державної влади: проблеми та перспективи.
5. Кабінету Міністрів України в системі державного управління: проблеми діяльності.
6. Проблеми реалізації контрольних функцій Конституційного Суду України в системі державного управління.
7. Взаємодія центральних та місцевих органів виконавчої влади в процесах публічного управління: стан та шляхи удосконалення.
8. Проблеми розподілу функцій публічного управління між центральними органами виконавчої влади України.
9. Реалізація стратегічних функцій міністерств: проблеми та шляхи удосконалення.
10. Взаємодія місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в процесах публічного управління: стан та проблеми.
11. Функції державних агентств в системі державного управління: стан, проблеми, шляхи вирішення.
12. Функції державних служб в системі державного управління: стан, проблеми, шляхи вирішення.
13. Функції державних інспекцій в системі державного управління: стан, проблеми, шляхи вирішення.
14. Проблеми реалізації контрольних функцій органів адміністративного судочинства в системі державного управління України.
15. Проблеми удосконалення системи органів місцевого самоврядування базового рівня в Україні.
16. Проблеми удосконалення системи органів місцевого самоврядування обласного (районного) рівня в Україні.
17. Роль територіальних органів центральних органів виконавчої влади в системі державного управління: стан, проблеми, шляхи вирішення.
18. Проблеми взаємодії та розподілу функцій між місцевими державними адміністраціями обласного і районного рівня.

Семінарське заняття до теми 3.1 "Система органів державного управління в Україні"

Мета: розвиток умінь та навичок визначати проблеми та розробляти рекомендації щодо удосконалення структурно-функціональної організації державного управління та місцевого самоврядування в Україні.

Питання для обговорення:

1. Загальна структура системи органів державного управління в Україні: основні рівні, елементи та зв'язки.
2. Статус, спосіб формування, роль та функції Верховної Ради України в

системі державного управління.

3. Статус, спосіб формування, роль та функції Президента України в системі державного управління.

4. Статус, спосіб формування, роль та функції Кабінету Міністрів України в системі державного управління.

5. Роль Конституційного Суду України та Вищого адміністративного суду України в системі державного управління.

6. Структура системи центральних органів виконавчої влади України, загальний порядок їх утворення, реорганізації та ліквідації.

7. Статус, спосіб формування, функції та внутрішня будова міністерств України.

8. Статус, спосіб формування, функції та внутрішня будова державних служб України.

9. Статус, спосіб формування, функції та внутрішня будова державних агентств України.

10. Статус, спосіб формування, функції та внутрішня будова державних інспекцій України.

11. Особливості формування та функціонування Антимонопольного комітету України, Фонду державного майна України, Державного комітету телебачення і радіомовлення України.

12. Структура системи місцевих державних адміністрацій України, їх місце та функції у системі державного управління.

13. Особливості формування та функціонування територіальних органів центральних органів виконавчої влади.

14. Роль територіальних органів адміністративного судочинства України у системі державного управління.

Джерела для обов'язкового вивчення:

1. Конспект лекцій з дисципліни "Основи публічного управління", розділ 3.
2. Методичні рекомендації з дисципліни "Основи публічного управління", розділ 3.

Рекомендовані додаткові джерела для вивчення:

1. Бакуменко В. Д. Державне управління : курс лекцій / В. Д. Бакуменко, Д. І. Дзвінчук, О. С. Поважний. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. – 536 с.
2. Бакуменко В. Д. Механізми імплементації політичних рішень в державному управлінні: монографія / Бакуменко В. Д., Руденко О. М., Туча В. В. – К. : АМУ, 2015. – 184 с.
3. Вступ до публічного адміністрування : навч. посіб. / Н. Л. Гавкалова, Т. А. Власенко, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. Гавкалової Н. Л. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 382 с.
4. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) та ін. –

- К. : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 2012. – 564 с.
5. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади : навч. посіб. / за заг. ред. Н. Р. Нижник, В. М. Олуйка. – Л. : Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2002. – 352 с.
 6. Закон України "Про Кабінет Міністрів України" від 27 лют. 2014 р. № 794-VII // Голос України. – 2014. – 1 берез.
 7. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР // Голос України. – 1997. – 12 черв.
 8. Закон України "Про місцеві державні адміністрації" від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV // Уряд. кур'єр. – 1999. – 15 трав.
 9. Закон України "Про центральні органи виконавчої влади" від 17 берез. 2011 р. № 3166-VI // Уряд. кур'єр. – 2011. – 12 квіт.
 10. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
 11. Кравченко С. О. Теоретичні, організаційні та практичні засади державного управління (дистанційний курс) : навч.-метод. матеріали / С. О. Кравченко. – К. : НАДУ, 2015. – 52 с.
 12. Лазор О. Д. Основи державного управління та місцевого самоврядування : навч.-метод. посіб. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, І. Г. Лазар. – К. : Дакор, 2007. – 312 с.
 13. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 10 верес. 2014 р. № 442 // Уряд. кур'єр. – 2014. – 16 верес.
 14. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Скидан О. В., Якобчук В. П., Дацій Н. В. та ін. ; за заг. ред. О. В. Скидана. – Ж. : ЖНАЕУ, 2017. – 705 с.
 15. Розвиток публічного управління в Україні: теоретичні, методологічні та практичні аспекти : монографія / кол. авт. : Горник В. Г., Кравченко С. О., Бакуменко В. Д. та ін.; за ред. Горника В. Г., Кравченка С. О. – К. : УкрСІЧ, 2018. – 354 с.
 16. Ястремська О. М. Публічне адміністрування : навч. посіб. / О. М. Ястремська, Л. О. Мажник. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 132 с.

РОЗДІЛ 4. ЦІЛІ, ФУНКЦІЇ ТА МЕТОДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Мета: Сформуванати у слухачів:

- систематизовані знання про цілі, процеси та функції публічного управління;
- цілісне уявлення про методологічний інструментарій діяльності у галузі публічного управління;
- вміння і навички діагностувати й вирішувати проблеми постановки цілей та реалізації функцій публічного управління, комплексно застосовувати сучасні управлінські методи у діяльності органів публічної влади.

Короткий зміст лекційного матеріалу розділу.

Цілеспрямованість як сутнісна властивість публічного управління. Поняття цілей публічного управління з погляду суспільної ефективності. Ціннісна основа визначення цілей публічного управління. Цілі збереження, функціонування та розвитку в публічному управлінні. "Дерево цілей" публічного управління. Технологічні принципи цілепокладання в публічному управлінні. Відображення суспільних потреб та інтересів у цілях публічного управління. Поняття процесу публічного управління. Загальний процес публічного управління. Конкретні управлінські процеси, ієрархія процесів публічного управління. Основні теоретичні підходи до відображення управлінського процесу. Поняття функції публічного управління. Універсальні функції публічного управління: загальні та допоміжні. Спеціальні функції публічного управління: головні та специфічні. Процес публічного управління як послідовність реалізації загальних управлінських функцій. Зміст загальних функцій планування, організації, мотивації, контролю, прийняття рішень, комунікації в публічному управлінні. Поняття методів публічного управління. Загальні та спеціальні методи публічного управління. Методи прямого адміністративного впливу. Методи непрямого регулюючого впливу. Адміністративні методи публічного управління. Економічні методи публічного управління. Соціально-політичні методи публічного управління. Морально-етичні методи публічного управління. Науково-аналітичні методи публічного управління. Потреби комплексного застосування методів публічного управління.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 4

Творча робота до розділу 4

Мета: формування наукового розуміння цілей, функцій і методів публічного управління, їх класифікації та взаємозв'язку, особливостей реалізації у діяльності органів публічної влади.

Написання та оформлення творчої роботи: здійснюється за вимогами, що наведені у відповідному розділі методичних рекомендацій.

Рекомендовані теми творчих робіт до розділу 4

1. Проблеми постановки цілей публічного управління при розробці стратегічних документів державного рівня.
2. Визначення цілей регіонального розвитку: проблеми та шляхи вирішення.
3. Технологічні принципи цілепокладання в публічному управлінні: проблеми реалізації.
4. Механізми формування "дерева цілей" публічного управління: стан та потреби удосконалення.
5. Проблеми визначення ціннісних засад при постановці цілей публічного управління.
6. Реалізація функції планування на державному рівні: стан, проблеми, шляхи вирішення.
7. Реалізація функції організації на державному рівні: стан, проблеми, шляхи вирішення.
8. Реалізація функції контролю на державному рівні: стан, проблеми, шляхи вирішення.
9. Реалізація функції мотивації у діяльності центральних органів виконавчої влади: стан, проблеми, шляхи вирішення.
10. Реалізація функції комунікації у діяльності центральних органів виконавчої влади: стан, проблеми, шляхи вирішення.
11. Реалізація функції планування на регіональному рівні: стан, проблеми, шляхи вирішення.
12. Реалізація функції організації на регіональному рівні: стан, проблеми, шляхи вирішення.
13. Реалізація функції контролю на регіональному рівні: стан, проблеми, шляхи вирішення.
14. Реалізація функції мотивації у діяльності місцевих державних адміністрацій: стан, проблеми, шляхи вирішення.
15. Реалізація функції комунікації у діяльності місцевих державних адміністрацій: стан, проблеми, шляхи вирішення.
16. Проблеми удосконалення механізмів прийняття рішень у системі центральних органів виконавчої влади.
17. Проблеми удосконалення механізмів прийняття рішень на рівні Кабінету Міністрів України.
18. Проблеми удосконалення механізмів прийняття рішень у системі місцевих державних адміністрацій.
19. Методи прямого адміністративного та непрямого регулюючого впливу: порівняльна характеристика.
20. Використання адміністративних методів публічного управління: стан, проблеми, шляхи вирішення.
21. Використання економічних методів публічного управління: стан, проблеми, шляхи вирішення.
22. Використання соціально-політичних методів публічного управління: стан, проблеми, шляхи вирішення.
23. Використання морально-етичних методів публічного управління: стан,

проблеми, шляхи вирішення.

24. Потреби та перспективи використання науково-аналітичних методів у діяльності вітчизняних органів публічного управління.

Семінарське заняття до теми 4.2 "Процес публічного управління як послідовність реалізації управлінських функцій"

Мета: розвиток умінь та навичок моделювати управлінські процеси на різних рівнях та у різних галузях публічного управління, розробляти рекомендації щодо удосконалення реалізації управлінських функцій.

Питання для обговорення:

1. Сутність і співвідношення загального та конкретних процесів у публічному управлінні.
2. Підхід до відображення управлінського процесу в публічному управлінні з точки зору теорії прийняття рішень.
3. Інформаційний підхід до відображення управлінського процесу в публічному управлінні.
4. Функціональний підхід до відображення управлінського процесу в публічному управлінні.
5. Визначення функції публічного управління та способи розуміння цих функцій.
6. Розуміння процесу публічного управління відповідно до процесного підходу.
7. Зміст та практична реалізація функції планування в публічному управлінні.
8. Зміст та практична реалізація функції організації в публічному управлінні.
9. Зміст та практична реалізація функції мотивації в публічному управлінні.
10. Зміст та практична реалізація функції контролю в публічному управлінні.
11. Зміст та практична реалізація функції прийняття рішень в публічному управлінні.
12. Зміст та практична реалізація функції комунікації в публічному управлінні.

Семінарське заняття до теми 4.3 "Поняття та характеристика методів публічного управління"

Мета: розвиток умінь та навичок обирати і застосовувати різні управлінські методи у залежності від специфіки проблем публічного управління на основі ситуаційного підходу.

Питання для обговорення:

1. Поняття методів публічного управління, загальних та спеціальних методів.
2. Основні різновиди методів прямого адміністративного впливу, їх приклади та механізми реалізації.
3. Основні різновиди методів непрямого регулюючого впливу, їх приклади та механізми реалізації.
4. Сутність адміністративних методів публічного управління, їх приклади та механізми реалізації.
5. Сутність економічних методів публічного управління, їх приклади та механізми реалізації.
6. Сутність соціально-політичних методів публічного управління, їх приклади та механізми реалізації.
7. Сутність морально-етичних методів публічного управління, їх приклади та механізми реалізації.
8. Сутність науково-аналітичних методів публічного управління, їх приклади та механізми реалізації.
9. Ситуаційний підхід до використання методів публічного управління.

Джерела для обов'язкового вивчення:

3. Конспект лекцій з дисципліни "Основи публічного управління", розділ 4.
4. Методичні рекомендації з дисципліни "Основи публічного управління", розділ 4.

Рекомендовані додаткові джерела для вивчення:

1. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко. – К. : ВПЦ АМУ, 2012. – 344 с.
2. Бакуменко В. Д. Механізми імплементації політичних рішень в державному управлінні: монографія / Бакуменко В. Д., Руденко О. М., Туча В. В. – К. : АМУ, 2015. – 184 с.
3. Бакуменко В. Д. Підходи та моделі креативного державного управління : монографія / В. Д. Бакуменко, С. О. Кравченко, О. М. Руденко ; за заг. ред. В. Д. Бакуменка. – К. : АМУ, 2014. – 228 с.
4. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с.
5. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) та ін. – К. : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 2012. – 564 с.
6. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с.
7. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В.

- Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 2 : Методологія державного управління. – 2011. – 692 с.
8. Закон України "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики" від 1 лип. 2010 р. № 2411-VI // Голос України. – 2010. – 20 лип.
 9. Кравченко С. О. Теоретичні, організаційні та практичні засади державного управління (дистанційний курс) : навч.-метод. матеріали / С. О. Кравченко. – К. : НАДУ, 2015. – 52 с.
 10. Лазор О. Д. Основи публічного управління та адміністрування : навч.-метод. посіб. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, І. Г. Юник. – К. : Ліра-К, 2018. – 268 с.
 11. Механізми взаємодії суспільства та влади : підручник / кол. авт. : А. М. Михненко (кер. авт. кол.), С. О. Кравченко, В. Ф. Мартиненко та ін. – К. : НАДУ, 2013. – 210 с.
 12. Понкин И. В. Теория публичного управления : учебник / И. В. Понкин. – М. : Буки Веди, 2017. – 728 с.
 13. Понкин И. В. Теория публичного управления : учебник / И. В. Понкин. – М. : Буки Веди, 2017. – 728 с.
 14. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Скидан О. В., Якобчук В. П., Дацій Н. В. та ін. ; за заг. ред. О. В. Скидана. – Ж. : ЖНАЕУ, 2017. – 705 с.
 15. Публічне управління: теорія і практика : монографія / авт. кол. : Ю. В. Ковбасюк, В. П. Трошинський, М. М. Білинська та ін. ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка. – К. : НАДУ, 2011. – 212 с.
 16. Розвиток публічного управління в Україні: теоретичні, методологічні та практичні аспекти : монографія / кол. авт. : Горник В. Г., Кравченко С. О., Бакуменко В. Д. та ін.; за ред. Горника В. Г., Кравченка С. О. – К. : УкрСІЧ, 2018. – 354 с.
 17. Цветков В. В. Державне управління і політика : монографія / В. В. Цветков, В. М. Селіванов, О. В. Скрипнюк. – К. : Абрис, 2006. – 312 с.

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ТВОРЧОЇ РОБОТИ

Самостійна робота слухача у межах навчальної дисципліни "Політика в публічному управлінні" передбачає написання та презентацію ним творчої роботи до кожного розділу на одну з передбачених переліком тем за власним вибором. Виконання цієї роботи орієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і семінарських занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів та обдумування слухачем питань відповідно до обраної тематики. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі практичні рекомендації.

Творча робота повинна бути підготовлена слухачем індивідуально. Вона надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві, а її результати презентуються під час семінарського заняття за відповідною тематикою у формі короткої доповіді (3-4 хв.) та відповідей на поставлені запитання.

Творча робота має висвітлювати:

- основні теоретичні положення за обраною темою;
- практичне значення теоретичних положень, можливі підходи та шляхи їх практичного застосування;
- висновки, що коротко відображають результати проведеного слухачем дослідження;
- перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Творча робота має бути оформлена як документ Microsoft Word формату А4, шрифт Times New Roman, 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш творчої роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва інституту; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема творчої роботи; прізвище, ім'я, по батькові студента, курс, шифр академічної групи; рік написання творчої роботи. За титульним аркушем слідує план творчої роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг творчої роботи визначається вмінням слухача стисло і водночас вичерпно розкрити тему: узагальнити теоретичні напрацювання за напрямом, що розглядається, оцінити їх прикладне значення, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 10-15 сторінок. Обов'язковою вимогою є чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [N, с. M] (N означає номер джерела у наведеному в кінці їх переліку, а M – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в творчій роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Перелік використаних джерел (не менше 7 позицій) оформляється згідно з діючими правилами. У творчій роботі мають бути обов'язково викладені авторські висновки та пропозиції.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль засвоєння знань слухачів з дисципліни "Основи публічного управління" здійснюється у формі екзамену відповідно до орієнтовного переліку питань, що наведені нижче.

Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Поняття суспільного управління.
2. Основні сектори суспільства та управління в них.
3. Поняття "влада", "вплив", "організація" та їх зв'язок із суспільним управлінням.
4. Поняття публічного управління.
5. Поняття публічної влади та її зв'язок з публічним управлінням.
6. Органи публічної влади як суб'єкти публічного управління.
7. Співвідношення публічного управління та публічного адміністрування.
8. Суспільне призначення публічного управління та механізми його реалізації.
9. Сутність ефективності та результативності публічного управління.
10. Сутність системності публічного управління.
11. Структура публічного управління як системи діяльності.
12. Поняття держави як загального суб'єкта управління.
13. Поняття форми держави та її основні складові.
14. Поняття форми державного правління та її основні різновиди.
15. Монархія та республіка: загальна характеристика.
16. Абсолютна і обмежена монархія.
17. Характерні риси президентської та парламентської форми державного правління.
18. Особливості форми державного правління в Україні.
19. Поняття форми державного устрою та його основні різновиди.
20. Централізовані, децентралізовані та регіоналізовані унітарні держави.
21. Загальна характеристика федеративної держави.
22. Особливості форми державного устрою в Україні.
23. Поняття політичного режиму та його основні різновиди.
24. Авторитарний і тоталітарний політичний режим: порівняльна характеристика.
25. Теоретичне розуміння демократичного режиму.
26. Основні практичні моделі демократії.
27. Особливості політичного режиму в Україні.
28. Поняття місцевого самоврядування.
29. Основні теоретичні концепції місцевого самоврядування.
30. Реалізація дуалістичної концепції місцевого самоврядування в Україні.
31. Правова, організаційна і матеріально-фінансова самостійність місцевого

- самоврядування.
- 32.Співвідношення та взаємозв'язок держави і місцевого самоврядування.
 - 33.Види суспільної діяльності як об'єкти публічного управління.
 - 34.Основні положення щодо розуміння сутності об'єктів публічного управління.
 - 35.Принцип пріоритетності об'єктів публічного управління.
 - 36.Загальні типи об'єктів публічного управління відповідно до основних сфер суспільного життя.
 37. Основні рівні об'єктів публічного управління.
 - 38.Закон необхідної різноманітності та основні підходи до забезпечення необхідної різноманітності в публічному управлінні.
 - 39.Закон пропорційності суб'єкта і об'єкта публічного управління.
 - 40.Закон поєднання централізації та децентралізації.
 - 41.Закономірність процесу управління.
 - 42.Закономірність цілісності системи та її прояви у публічному управлінні.
 - 43.Закономірність історичності у процесах публічного управління.
 - 44.Закономірність еквіфінальності для систем публічного управління.
 - 45.Закономірності стабільності системи та її прояви у публічному управлінні.
 - 46.Закономірність комунікативності для публічно-управлінських комунікацій.
 - 47.Принципи публічного управління як відображення управлінських закономірностей.
 - 48.Принцип об'єктивності публічного управління.
 - 49.Принцип випередження в управлінській діяльності.
 - 50.Принцип універсальності управління.
 - 51.Принцип зворотного зв'язку для публічно-управлінських комунікацій.
 - 52.Принцип ресурсозбереження в публічному управлінні.
 - 53.Принцип оптимальності публічного управління.
 - 54.Принцип релевантності інформації в процесах публічного управління.
 - 55.Принцип обмеження цілей публічного управління.
 - 56.Принцип Парето в управлінській діяльності.
 - 57.Принцип невизначеності в публічному управлінні.
 - 58.Принцип відповідності управлінських завдань та засобів їх вирішення.
 - 59.Принцип "стратегія визначає структуру".
 - 60.Базові принципи належного урядування.
 - 61.Загальна структура системи органів державного управління в Україні відповідно до принципу поділу влади та основних рівнів.
 - 62.Вищі органи державної влади України та їх роль у системі державного управління.
 - 63.Конституційний Суд України та Вищий адміністративний суд України в системі державного управління.
 - 64.Центральні органи виконавчої влади України як центральний рівень системи державного управління.
 - 65.Місцеві державні адміністрації України як головна складова територіального рівня системи державного управління.

66. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади в системі державного управління.
67. Територіальні органи адміністративного судочинства України у системі державного управління.
68. Загальна структура системи органів місцевого самоврядування відповідно до адміністративно-територіального устрою України.
69. Система органів місцевого самоврядування базового рівня в Україні.
70. Система органів місцевого самоврядування обласного та районного рівнів в Україні.
71. Цілеспрямованість як сутнісна властивість публічного управління.
72. Поняття цілей публічного управління з погляду суспільної ефективності.
73. Ціннісна основа визначення цілей публічного управління.
74. Цілі збереження, функціонування та розвитку в публічному управлінні.
75. "Дерево цілей" публічного управління.
76. Технологічні принципи цілепокладання в публічному управлінні.
77. Відображення суспільних потреб та інтересів у цілях публічного управління.
78. Поняття процесу публічного управління.
79. Загальний процес публічного управління.
80. Конкретні управлінські процеси, ієрархія процесів публічного управління.
81. Основні теоретичні підходи до відображення управлінського процесу.
82. Поняття функції публічного управління.
83. Універсальні функції публічного управління: загальні та допоміжні.
84. Спеціальні функції публічного управління: головні та специфічні.
85. Процес публічного управління як послідовність реалізації загальних управлінських функцій.
86. Зміст загальних функцій планування, організації, мотивації, контролю, прийняття рішень, комунікації в публічному управлінні.
87. Поняття методів публічного управління.
88. Загальні та спеціальні методи публічного управління.
89. Методи прямого адміністративного впливу.
90. Методи непрямого регулюючого впливу.
91. Адміністративні методи публічного управління.
92. Економічні методи публічного управління.
93. Соціально-політичні методи публічного управління.
94. Морально-етичні методи публічного управління.
95. Науково-аналітичні методи публічного управління.
96. Потреби комплексного застосування методів публічного управління.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні джерела

1. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : учебник / Г. В. Атаманчук. – М. : Омега-Л, 2010. – 525 с.
2. Бакуменко В. Д. Механізми імплементації політичних рішень в державному управлінні: монографія / Бакуменко В. Д., Руденко О. М., Туча В. В. – К. : АМУ, 2015. – 184 с.
3. Бакуменко В. Д. Підходи та моделі креативного державного управління : монографія / В. Д. Бакуменко, С. О. Кравченко, О. М. Руденко ; за заг. ред. В. Д. Бакуменка. – К. : АМУ, 2014. – 228 с.
4. Бакуменко В. Д. Теоретичні засади державного управління : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, Л. М. Усаченко, О. В. Червякова ; за заг. ред. Л. М. Усаченко. – К. : ТОВ "НВП "Інтерсервіс", 2013. – 174 с.
5. Вступ до публічного адміністрування : навч. посіб. / Н. Л. Гавкалова, Т. А. Власенко, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. Гавкалової Н. Л. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 382 с.
6. Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) та ін. – К. : Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 2012. – 564 с.
7. Кравченко С. О. Теоретичні, організаційні та практичні засади державного управління (дистанційний курс) : навч.-метод. матеріали / С. О. Кравченко. – К. : НАДУ, 2015. – 52 с.
8. Лазор О. Д. Основи публічного управління та адміністрування : навч.-метод. посіб. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, І. Г. Юник. – К. : Ліра-К, 2018. – 268 с.
9. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, І. С. Бондар, В. Г. Горник, В. В. Шпачук. – К. : Ліра-К, 2016. – 256 с.
10. Понкин И. В. Теория публичного управления : учебник / И. В. Понкин. – М. : Буки Веди, 2017. – 728 с.
11. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Скидан О. В., Якобчук В. П., Даций Н. В. та ін. ; за заг. ред. О. В. Скидана. – Ж. : ЖНАЕУ, 2017. – 705 с.
12. Публічне управління: теорія і практика : монографія / авт. кол. : Ю. В. Ковбасюк, В. П. Трощинський, М. М. Білінська та ін. ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка. – К. : НАДУ, 2011. – 212 с.
13. Розвиток публічного управління в Україні: теоретичні, методологічні та практичні аспекти : монографія / кол. авт. : Горник В. Г., Кравченко С. О., Бакуменко В. Д. та ін.; за ред. Горника В. Г., Кравченка С. О. – К. : УкрСІЧ, 2018. – 354 с.
14. Цветков В. В. Демократія і державне управління: теорія, методологія, практика : монографія / В. В. Цветков. – К. : Юрид. думка, 2007. – 336 с.
15. Ястремська О. М. Публічне адміністрування : навч. посіб. / О. М. Ястремська, Л. О. Мажник. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 132 с.

Додаткові джерела

1. Бакуменко В. Д. Державне управління : курс лекцій / В. Д. Бакуменко, Д. І. Дзвінчук, О. С. Поважний. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. – 536 с.
2. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко. – К. : ВПЦ АМУ, 2012. – 344 с.
3. Громадянське суспільство в Україні: становлення та розвиток : навч. посіб. / кол. авт. : А. М. Михненко, С. О. Кравченко, І. В. Пантелейчук та ін. – К. : УкрСІЧ, 2015. – 347 с.
4. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с.
5. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с.
6. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади : навч. посіб. / за заг. ред. Н. Р. Нижник, В. М. Олуйка. – Л. : Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2002. – 352 с.
7. Державне управління: основи теорії, історія і практика : навч. посіб. / за заг. ред. П. І. Надолішнього, В. Д. Бакуменка. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. – 394 с.
8. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1 : Теорія державного управління. – 2011. – 748 с.
9. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 2 : Методологія державного управління. – 2011. – 692 с.
10. Закон України "Про державну службу" від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII // Голос України. – 2015. – 31 груд.
11. Закон України "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики" від 1 лип. 2010 р. № 2411-VI // Голос України. – 2010. – 20 лип.
12. Закон України "Про Кабінет Міністрів України" від 27 лют. 2014 р. № 794-VII // Голос України. – 2014. – 1 берез.
13. Закон України "Про Конституційний Суд України" від 13 лип. 2017 р. № 2136-VIII // Голос України. – 2017. – 2 серп.
14. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР // Голос України. – 1997. – 12 черв.
15. Закон України "Про місцеві державні адміністрації" від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV // Уряд. кур'єр. – 1999. – 15 трав.
16. Закон України "Про Раду національної безпеки і оборони України" від 5 берез. 1998 р. № 183/98-ВР // Голос України. – 1998. – 3 квіт.
17. Закон України "Про Рахункову палату" від 2 лип. 2015 р. № 576-VIII // Голос України. – 2015. – 8 серп.
18. Закон України "Про судоустрій і статус суддів" від 2 черв. 2016 р. № 1402-VIII // Голос України. – 2016. – 16 лип.
19. Закон України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав

- людини" від 23 груд. 1997 р. № 776/97-ВР // Голос України. – 1998. – 20 січ.
20. Закон України "Про центральні органи виконавчої влади" від 17 берез. 2011 р. № 3166-VI // Уряд. кур'єр. – 2011. – 12 квіт.
21. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 лип. 2005 р. № 2747-IV // Голос України. – 2005. – 23 серп.
22. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
23. Концептуальні засади суспільного розвитку: управлінський вимір : монографія / А. М. Михненко, С. О. Кравченко, І. В. Пантелейчук та ін. ; за ред. А. М. Михненка. – К. : УкрСІЧ, 2013. – 355 с.
24. Лазор О. Д. Основи державного управління та місцевого самоврядування : навч.-метод. посіб. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, І. Г. Лазар. – К. : Дакор, 2007. – 312 с.
25. Механізми взаємодії суспільства та влади : підручник / кол. авт. : А. М. Михненко (кер. авт. кол.), С. О. Кравченко, В. Ф. Мартиненко та ін. – К. : НАДУ, 2013. – 210 с.
26. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : постанова Кабінету Міністрів України від 3 листоп. 2010 р. № 996 // Уряд. кур'єр. – 2010. – 11 листоп.
27. Про затвердження рекомендаційних переліків структурних підрозділів обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної в м. Києві та Севастополі державних адміністрацій : постанова Кабінету Міністрів України від 18 квіт. 2012 р. № 606 // Уряд. кур'єр. – 2012. – 13 лип.
28. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 10 верес. 2014 р. № 442 // Уряд. кур'єр. – 2014. – 16 верес.
29. Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України : постанова Верховної Ради України від 14 квіт. 2016 р. № 1099-VIII // Голос України. – 2016. – 19 квіт.
30. Про Стратегію сталого розвитку "Україна – 2020" : Указ Президента України від 12 січ. 2015 р. № 5/2015 // Уряд. кур'єр. – 2015. – 15 січ.
31. Про упорядкування структури апарату центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів та місцевих державних адміністрацій : постанова Кабінету Міністрів України від 12 берез. 2005 р. № 179 // Офіц. вісн. України. – 2005. – № 11. – С. 17.
32. Тэтчер М. Искусство управления государством. Стратегии для меняющегося мира / М. Тэтчер ; пер. с англ. – М. : Альпина Паблишер, 2003. – 504 с.
33. Цветков В. В. Державне управління і політика : монографія / В. В. Цветков, В. М. Селіванов, О. В. Скрипнюк. – К. : Абрис, 2006. – 312 с.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>
2. Організація Об'єднаних Націй в Україні. – <http://www.un.org.ua/ua>
3. Організація економічного співробітництва та розвитку. – <http://www.oecd.org/>
4. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. – <http://www.president.gov.ua/>
5. Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй. – <http://www.undp.org/>
6. Світовий банк в Україні. – <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
7. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua/ua>
8. Національне агентство України з питань державної служби. – <http://nads.gov.ua/>
9. Національний інститут стратегічних досліджень. – <http://www.niss.gov.ua/>
10. Національна рада реформ. – <http://reforms.in.ua/>
11. Центр політико-правових реформ. – <http://www.pravo.org.ua/>
12. European Commission. – <http://ec.europa.eu/>
13. European Union. – <http://europa.eu/>
14. International Public Management Network. – <http://ipmn.net/>
15. NISPAcee Information Portal. – <http://www.nispa.org/>
16. Open government partnership. – <http://www.opengovpartnership.org/>
17. The Sigma Program. – <http://www.sigmaxweb.org/>
18. United Cities and Local Governments. – <https://www.uclg.org/>
19. United Nations Public Administration Network. – <http://www.unpan.org/>

Навчальне видання

ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

*Горник Володимир Гнатович
Кравченко Сергій Олександрович
Шпачук Віталій Васильович*

Методичні рекомендації

В авторській редакції

Підписано до друку __.12.2018 р.

Формат 60x84/16. Друк офсетний. Папір офсетний.

Гарнітура Times. Обл-вид. арк. ____.

Умов. друк. арк. ____ . Наклад 100 прим.

Віддруковано у типографії «ПП«КП»УкрСІЧ» з оригіналів авторів.
02660, Київ, вул. Магнітогорська, 1, оф. 216, тел. 224-58-24